

Neuvotteleva virkamies Mikko Horko

13.11.2023

Perustuslakivaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI YLEISESTÄ ASUMISTUESTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA (HE 74/2023 vp)

Esityksen pääasiallinen sisältö

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yleisestä asumistuesta annettua lakia. Esitys perustuu pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan. Valtiontalouden tasapainottamiseksi asumistuen saamisen ehtoja muutettaisiin. Tukeen vaikuttavien tulojen vaikutusta kiristettäisiin, tukiprosenttia laskettaisiin ja ansiotulovähennyksestä luovuttaisiin. Asumistuen kuntaryhmitystä muutettaisiin pääkaupunkiseudulla siten, että Helsinki yhdistettäisiin muuhun pääkaupunkiseutuun. Lisäksi yleinen asumistuki omistusasuntoihin lakkautettaisiin.

Ansiotulovähennyksen ja omistusasuntojen asumistuen poistamisella tukea kohdennettaisiin kaikkein pienituloisimmille ja vähävaraisimmille ruokakunnille. Tuen määrään vaikuttavan perusomavastuuosuuden määräytymistä muutettaisiin niin, että muiden muutosten vaikutukset olisivat lievempiä lapsiperheille.

Vaikutukset

Vaikutukset kotitalouksien taloudelliseen asemaan

Muutokset pienentäisivät yleistä asumistukea saavien kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja. Muutoksen suuruus riippuu kotitalouden koosta, asuinpaikasta, tulotasosta sekä asumismenoista. Muutokset vaikuttavat kaikkiin yleisen asumistuen saajiin, joskin toimeentulotuen saajilla yleisen asumistuen pieneneminen kompensoituu täysimääräisesti toimeentulotuesta. Eniten tuki pienenee jonkin verran työtuloja saavilla tuensaajilla.

Asumistuen muutosten yhteisvaikutukset tuensaajiin

Eniten muutokset vaikuttavat ansiotulovähennyksen ja perusomavastuun korotuksen myötä työssäkäyviin ruokakuntiin, joista yli kolmasosan arvioidaan tippuvan kokonaan pois yleiseltä asumistuelta. Keskimäärin tuki muuttuisi työssäkäyvällä ruokakunnalla 133 euroa kuukaudessa. Opiskelijaruokakunnista tuelta tippuisi arviolta 6,5 prosenttia ja työttömistä arviolta 8 prosenttia. Vastaavasti yleinen asumistuki pienenisi opiskelijaruokakunnalla keskimäärin 76 ja työttömällä ruokakunnalla 73 euroa kuukaudessa.

Perhetyypeistä muutokset vaikuttaisivat ruokakunnittain tarkasteltuna eniten kahden vanhemman lapsiperheisiin, joista yli 23 prosenttia tippuisi tuelta kokonaan ja tuen muutos olisi keskimäärin 140 euroa kuukaudessa. Myös lapsettomiin pareihin muutokset olisivat samankaltaisia: 25,5 prosenttia tippuisi tuelta kokonaan ja tuki pienenisi keskimäärin 127 euroa kuukaudessa. Yksinasuvilla tuelta

tippuisi kokonaan 11 prosenttia, ja tuki pienenisi keskimäärin 70 euroa kuukaudessa. Yksinhuoltajilla vastaavat luvut olisivat 15 prosenttia ja 111 euroa. Luvut ovat ruokakuntakohtaisia, joten yksinasuvilla muutos olisi kuitenkin euromääräisesti suurin henkilöä kohden.

Osa yleisen asumistuen saajista saa kuitenkin myös toimeentulotukea. Mikäli kotitalous saisi toimeentulotukea ilman yleisen asumistuen muutoksiakin, kotitalouden käytettävissä olevat tulot eivät käytännössä muutu, koska yleisen asumistuen pieneneminen lisää toimeentulotuen tarvetta, ja siten kotitalouden saamaa toimeentulotukea. Kelan arvion mukaan toimeentulotuen saajien määrä lisääntyy muutoksen myötä noin 15 000 kotitaloudella.

Vaikutukset valtion ja kuntien kustannuksiin

Muutokset vähentäisivät valtion asumistukimenoja yhteensä noin 385 miljoonaa euroa vuodessa. Muutokset kuitenkin lisääisivät toimeentulotukimenoja vuositasolla yhteensä arviolta noin 77 miljoonaa euroa, jolloin muutokset säästäisivät julkisia menoja yhteensä arviolta noin 308 miljoonaa euroa vuodessa.

Vaikutukset toteutuisivat vaiheittain, koska yleisen asumistuen määrää tarkistetaan tuen saajilla 12 kuukauden välein tai olosuhteiden muuttuessa. Vaikutusarviot julkiseen talouteen ovat vielä tarkentuneet hallituksen esityksen antamisen jälkeen, ja toisin kuin esityksessä mainitaan, vuonna 2024 mainitusta säästösummasta toteutuisi vajaa kolmasosa ja vuonna 2025 jo valtaosa.

Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.4.2024. Lain 7 ja 9 §, 12 § 6 momentti ja 52 § ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1.9.2024, eli asumistuen lakkauttaminen omistusasuntoihin tulisi voimaan 1.9.2024. Muutokset tulisivat voimaan pääsääntöisesti vaiheittain, eli sitä mukaa, kun kyseinen asumistuki tarkistetaan, joko määräaikaistarkistuksessa tai tuensaajan olosuhteiden muuttuessa. Omistusasuntoihin maksettavat tuet lakkautettaisiin kuitenkin kerralla 1.9.2024.

Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Asumisen tukea koskevalla sosiaaliturvalla on perusoikeuksien kannalta merkitystä erityisesti perustuslain 19 §:n 4 momentin kannalta. Säännöksen mukaan julkisen vallan tehtävänä on edistää jokaisen oikeutta asuntoon ja tukea asumisen omatoimista järjestämistä. Säännös ei turvaa tätä oikeutta subjektiivisena oikeutena. Oikeutta asuntoon kaikille kuuluvana yksilöllisenä oikeutena ei ole turvattu Suomessa myöskään tavallisen lain tasoisin säännöksin. Asumiseen liittyvän sosiaaliturvan muodot (yleinen asumistuki, eläkkeensaajan asumistuki, opintotuen asumislisä ja osin sotilasavustus) ovat tapoja, joilla julkinen valta toimeenpanee tätä perustuslain mukaista toimintavelvoitetta. Julkinen valta edistää jokaisen oikeutta asuntoon ja sen omatoimiseen järjestämiseen myös muilla tavoin, kuten asuntotuotantoon kohdistuvilla tuilla. Asumistuki on merkityksellinen myös perustuslain 19 §:n 2 momentin tarkoittaman perustoimeentulon turvan ja 1 momentin mukaisen välttämättömän toimeentulon ja huolenpidon kannalta (PeVL 10/2011 vp). Perustuslain 19 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan on tuettava perheen ja muiden lapsen huolenpidosta vastaavien mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi ja yksilöllinen kasvu. Lisäksi perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Esitys on lisäksi merkityksellinen uudistetun Euroopan sosiaalisen peruskirjan (SopS 78–80/2022), YK:n taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan yleissopimuksen (TSS, SopS 6/1976) sekä

YK:n lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen (SopS 59–60/1991) samoin kuin vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn yleissopimuksen (SopS 27/2016) kannalta.

Perustuslain 6 §:n 1 momentin mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Säännös ilmaisee paitsi vaatimuksen oikeudellisesta yhdenvertaisuudesta myös ajatuksen tosiasiallisesta tasa-arvosta. Siihen sisältyy mielivallan kieltö ja vaatimus samanlaisesta kohtelusta samanlaisissa tapauksissa (HE 309/1993 vp, s. 42). Yhdenvertaisen kohtelun vaatimus kohdistuu myös lainsäätäjään. Lailla ei voida mielivaltaisesti asettaa kansalaisia tai kansalaisryhmiä toisia edullisempaan tai epäedullisempaan asemaan. Perustuslain 6 §:n 2 momentti sisältää syrjintäkiellon, jonka perusteella ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Luettelo ei ole tyhjentävä, sillä eri asemaan asettaminen on kielletty muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Tällainen syy voi olla esimerkiksi yhteiskunnallinen asema (ks. HE 309/1993 vp, s. 43–44, ks. myös esim. PeVL 53/2016 ja PeVL 31/2014 vp). Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti katsonut, että perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuusnäkökohdilla on merkitystä sekä myönnettäessä yksilöille lailla etuja ja oikeuksia että asetettaessa heille velvollisuuksia (ks. esim. PeVL 31/2014 vp). Yhdenvertaisuussäännös ei kuitenkaan edellytä kaikkien samanlaista kohtelua, elleivät asiaan vaikuttavat olosuhteet ole samanlaisia.

Esityksessä ehdotettu tuen korvausprosentin alentaminen kohdistuu kaikkiin tuensaajiin.

Perusomavastuun tuloharkinnan kiristys kohdistuu niihin tuensaajiin, joilla on sen verran tuloja, että tukeen muodostuu perusomavastuuosuus, eli ei kaikkein pienituloisimpiin tuensaajiin. Sama koskee ansiotulovähennyksen poistamista, se kohdistuu niihin tukea saaviin henkilöihin, joilla on palkka- tai yrittäjätuloja. Omistusasumisen tuen poistaminen kohdistuu henkilöihin, joilla on asuntovarallisuutta. Lisäksi on huomioitava, että kansainvälisesti vertaillen asumistuen maksaminen omistusasunnon menoihin on harvinainen poikkeus. Helsingin yhdistäminen muihin pääkaupunkiseudun kuntiin enimmäisasumismenoluokituksessa alentaa hieman asumistukia lähes kaikilta Helsingissä asuvilta tukea saavilta ruokakunnilta. Tukea saavien ruokakuntien keskimääräiset asumismenot Helsingissä eivät merkittävästi poikkea Espoossa, Kauniaisissa ja Vantaalla asuvien, tukea saavien ruokakuntien vastaavista menoista.

Asumistukea koskevien leikkausta kohdentumista lapsiperheisiin ehdotetaan lievennettäväksi suhteessa aikuisten ruokakuntiin muuttamalla perusomavastuun määrittelyyn vaikuttavia aikuisen ja lapsen kertoimia. Tällä muutoksella pyritään turvaamaan perustuslain 19 § 3 momentin mukaista julkiselle vallalle asetettua velvoitetta tukea perheen ja muiden lapsen huolenpidosta vastaavien mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi ja yksilöllinen kasvu. Lisäksi, vaikkakaan vaikutukset eivät kohdennu yksinomaan samoihin lapsiperheisiin, joiden asumistuki esityksen vuoksi pienenee, erillisellä hallituksen esityksellä tullaan toteuttamaan pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaiset lapsiperheiden toimeentulon parannukset nostamalla alle kolmevuotiaiden lapsilisää, lisäämällä lapsilisien yksinhuoltajakorotusta, kehittämällä opiskelijoiden huoltajakorotusta ja korottamalla lapsilisää monilapsisille perheille. Kokonaisuuden vaikutukseksi on hallitusohjelmassa arvioitu 70 miljoonaa euroa. Perustuslakivaliokunta on toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta koskevassa lausunnossaan (PeVL 31/1997 vp.) todennut, että tuen alentamisen peruste on ollut hyväksyttävä myös perusoikeusjärjestelmän valossa erityisesti siitä näkökulmasta, että julkisella vallalla on myös velvollisuus edistää työllisyyttä sekä pyrkiä turvaamaan, että jokaisen oikeus työhön (perustuslain 18 §:n 2 momentti) toteutuisi. Ansiotulovähennyksen poistolla pyritään lisäämään kokoaikaisen työnteon kannusteita. Kuten vaikutusarvio -kohdassa todetaan, toimella on myös työnteon kannusteita heikentäviä vaikutuksia, erityisesti osa-aikaisen työn osalta. Ansiotulovähennyksellä on ollut osa-aikaisen työn kannusteita parantava vaikutus, mikä todetaan myös valtiontalouden tarkastusviraston yleisen asumistuen vuoden 2015 kokonaisuudistuksen tuloksellisuuskertomuksessa (Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuskertomukset 4/2023).

Muutokset tulevat voimaan pääosin vaiheittain sitä mukaa, kun kyseinen tuki tarkistetaan. Omistusasuntojen tuen lakkautukset tehdään kuitenkin kerralla kyseisen säännöksen voimaantullessa. Jotta tukea saavilla on enemmän aikaa sopeutua muutoksiin, lain voimaantuloa on lykätty ja porrastettu. Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota porrastamisen tarpeeseen tuen pienentyessä (PeVL 17/2014 vp.)

Kaikkein pienituloisimmilla tuen saajilla viimesijainen toimeentulotuki kompensoi tuen pienemisestä. Esitetyt muutokset tulevat jossain määrin lisäämään etuudensaajien toimeentulotuen tarvetta, kuten esityksen vaikutusarvioita koskevassa kohdassa on todettu. Perustuslakivaliokunta on aiemmin pitänyt huolestuttavana sitä, että ehdotetun lainsäädännön on arvioitu ohjaavan etuudensaajia viimesijaiseksi tarkoitetun toimeentulotuen saajiksi (PeVL 47/2017 vp, PeVL 40/2018 vp).

Julkisen talouden tilaa on merkittävästi vaikeuttanut se, että Suomen talouskasvu on ollut viimeisten runsaan kymmenen vuoden aikana heikkoa verrattuna aiempaan sekä muihin Pohjoismaihin ja EU:n keskiarvoon. Tulevina vuosina talouskasvun edellytyksiä heikentää väestökehitys. Julkinen taloutemme on ollut alijäämäinen vuodesta 2009 lähtien. Ilman talouspolitiikan merkittävää muutosta velkasuhteen kasvu jatkuu 2020-luvulla. Vaikka valtion velanhoitokyky on edelleen hyvä, se heikkenee jatkuvasti, jos julkista taloutta ei vahvisteta. Tulevien vuosien mahdolliset kriisit voivat johtaa tilanteeseen, jossa julkinen valta ei kykene julkisen talouden rajoitusten vuoksi reagoimaan kriisiin asianmukaisesti. Tällöin jouduttaisiin liian äkillisesti säästämään julkisista menoista ja kiristämään verotusta. Esitys on osa hallituksen julkisen talouden vahvistamiseksi valitsemaa kokonaisuutta. Laskusuhdanteen ohella myös valtiontalouden säästötavoitetta voidaan pitää hyväksyttävänä perusteena puuttua jossain määrin etuuksien tasoon tilanteessa, jossa julkisen talouden menojen ja tulojen välillä vallitsee pitkäaikainen rakenteellinen epätasapaino. Valtiovarainministeriön mukaan Suomen julkisen talouden velkaa kerryttävä alijäämä on mittava, ja näin julkisen talouden velkasuhteen vakauttaminen edellyttää nopeita ja merkittäviä toimenpiteitä seuraavien vuosien aikana. Kansainvälisessä vertailussa korkean verorasituksen ja talouskasvun edellytysten turvaamisen vuoksi tasapainotusta ei voida valtiovarainministeriön mukaan kokonaan toteuttaa verotusta kiristämällä. Hallituksen tavoite julkisen talouden tasapainottamiseksi edellyttääkin myös suoria säästötoimia. Julkisen talouden kestävyydellä hallitus tavoittelee sitä, että julkinen valta voi jatkossa vastata paremmin velvoitteistaan. Vaikka esitys heikentää asumistuen tasoa, esitys kuitenkin säilyttää oikeuden saada asumistukea ja mahdollisuuden asua tarpeitaan vastaavassa asunnossa. Kaikkein pienituloisimmilla kotitalouksilla lisäksi toimeentulotuki turvaa kohtuullista asumistasoa.

Osana perustuslakiarviointia on tärkeää myös hahmottaa samaan aikaan esitettävien useiden esitysten yhteisvaikutuksia tukia saaviin kotitalouksiin. Tässä esityksessä on kuvattu yleisen asumistuen muutosehdotusten vaikutuksia itsenäisenä kokonaisuutena. Sosiaali- ja terveysministeriössä on yhteistyössä valtiovarainministeriön kanssa valmisteltu erillinen muistio¹, jossa kuvataan ehdotettujen muutosten yhteisvaikutuksia erilaisten kotitalouksien tulonmuodostukseen.

Perustuslakivaliokunta on katsonut, että julkisen vallan välittömästi rahoittamien perustoimeentuloturvaetuuksien osalta etuuksien tasoa mitoitettaessa voidaan ottaa huomioon kulloinkin kansantalouden ja julkisen talouden tila (PeVL 34/1996 vp, PeVL 21/2016 vp). Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, ettei perusoikeuksilla tavoitella tiettyjen etuuksien tason turvaamista. Lisäksi se on lausunut, että sosiaaliturva on sidoksissa yhteiskunnan taloudellisiin voimavaroihin ja siten etuuksien mitoittamisessa on perusteltua huomioida julkisen

¹ [Vuoden 2024 sosiaaliturvamuutosten yhteisvaikutusten arviointi](#). Sosiaali- ja terveysministeriö 2023.

talouden ja kansantalouden tila. Näin perusoikeuden tason arvioinnissa huomio kiinnittyy tuen saajan ohella yhteiskunnallisiin resursseihin.

TSS-sopimuksen 9 artiklan mukaan sopimusvaltiot tunnustavat jokaiselle oikeuden sosiaaliturvaan sosiaalivakuutus mukaan lukien. Edelleen TSS-sopimuksen 11 artiklan mukaan sopimusvaltiot tunnustavat jokaiselle oikeuden saada itselleen ja perheelleen tyydyttävä elintaso, joka käsittää riittävän ravinnon, vaatetuksen ja sopivan asunnon, sekä oikeuden elinehtojen jatkuvaan parantamiseen. Sopimusvaltiot sitoutuvat TSS-sopimuksen 2 artiklan nojalla täysimääräisesti käytettävissä olevien voimavarojensa mukaan ryhtymään toimenpiteisiin kaikin soveltuvin keinoin ja varsinkin lainsäädäntötoimenpitein yleissopimuksessa tunnustettujen oikeuksien toteuttamiseksi asteittain kokonaisuudessaan. Oikeuksien toteuttamisessa kuitenkin huomioidaan sopimusvaltion käytettävissä olevat voimavarat, jotka voidaan ottaa huomioon painavampina syinä sosiaaliturvaetuksia heikennettäessä. Perustuslakivaliokunnan kannanotoissa onkin katsottu, että mitoitettaessa sellaisia etuuksia, jotka julkinen valta välittömästi rahoittaa, on johdonmukaista ottaa huomioon kansantalouden ja julkisen talouden tila ainakin tiettyyn rajaan asti hyväksyttävänä perusteena etuuksien heikentämiselle (PeVM 25/1994 vp, PeVL 34/1996 vp).

Kansainvälisten ihmisoikeussopimusten valvontaelimet ovat antaneet Suomea koskevia kannanottoja. YK:n TSS-komitea antaa sopimuksen säännösten tulkinnoista yleiskommentteja (general comments). Komitean viimeisimmät Suomea koskevat loppupäätelmät hyväksyttiin 5.3.2021 (E/C.12/FIN/CO/7). Komitea kiinnitti päätelmissään huomiota sosiaaliturvaan (9 artikla) katsoen että vuosien 2015–2019 aikaiset etuuksien leikkaukset ja kansaneläkeindeksin jäädytykset tekivät etuuksista riittämättömiä. Komitea vaati Suomea varmistamaan jatkossa, että sosiaalietuudet pysyvät riittävinä ja että harkittaessa leikkauksia muun muassa julkisen talouden säästötoimien yhteydessä a) leikkaukset ovat väliaikaisia ja koskevat ainoastaan kriisiaikaa; b) leikkaukset ovat välttämättömiä ja oikeasuhteisia, että muiden toimintaperiaatteiden noudattaminen tai toimenpiteistä pidäytyminen olisi haitallisempaa taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien kannalta; c) leikkaukset eivät vaikuta suhteettomasti muita heikommassa asemassa oleviin ja syrjäytyneisiin ryhmiin; d) leikkauksiin liitetään muita toimia, kuten sosiaalisia tulonsiirtoja, joilla lievennetään kriisiaikoina syntyvää eriarvoisuutta; ja e) leikkauksissa säilytetään etuuden ydintä, joka mahdollistaa edunsaajille riittävän elintason. Lisäksi komitea kehotti perehtymään yleiskommenttiin nro 19 (2007) oikeudesta sosiaaliturvaan sekä julkisen talouden säästötoimia koskevaan komitean puheenjohtajan kirjeeseen (2012) (E/2013/22-E/C.12/2012/3, annex VI (B)).

Hallituskaudella 2019–2023 perusturvan taso yhdessä asumistuen kanssa kasvoi yleisesti ottaen niin suhteessa hinta- kuin ansiotasoonkin. Kehitys johtui perusturvaetuuksien korotuksista, mutta myös olosuhteiden muutoksista, kuten maltillisesta vuokrakehityksestä suhteessa yleiseen hintatasoon. Esimerkkilaskelmiin perustuvan analyysin mukaan toimeentulotuen merkitys perusturvaetuuksien saajien toimeentulolle pieneni hieman vuosina 2019–2023, koska perusturvaetuksia korotettiin ja asumistuen korvausaste kasvoi. Lapsiperheiden saama laskennallinen 31 toimeentulotuen määrä pysyi kuitenkin lähes ennallaan toimeentulotukeen tehtyjen korotusten takia (Perusturvan riittävyyden arviointiraportti 2019–2023, THL Raportti 3/2023).

Perusturvan tasoa on parannettu viime vuosina. Sairausvakuutuslain mukaisia vähimmäismääräisiä päivärahaetuksia eli sairauspäivärahaa, vanhempainpäivärahaa ja erityishoitorahaa sekä kuntoutuslain mukaista vähimmäismääräistä kuntoutusrahaa korotettiin vuoden 2019 alusta voimaan tulleella tasokorotuksella työmarkkinatuen tasolle. Korotuksen tavoitteena oli nostaa päivärahaetudet ja kuntoutusraha työmarkkinatuen tasolle ensisijaisen etuusjärjestelmän painottamiseksi toimeentulotuen sijasta. Seuraava korotus tehtiin vuoden 2020 alusta, jolloin vähimmäismääräisiä päivärahaetuksia ja vähimmäismääräistä kuntoutusrahaa korotettiin 20 eurolla

kuukaudessa. Samoin työttömyysturvalain mukaista peruspäivärahaa ja täyttä työmarkkinatukea korotettiin 20 eurolla kuukaudessa. Hallituskaudella 2019–2023 etuuksiin on tehty lakisääteiset indeksitarkistukset sekä kiihtyvän inflaation vuoksi tiettyjen kansaneläkeindeksiin sidottujen etuuksien aikaistettu indeksitarkistus elokuussa 2022 etuudensaajien maksukyvyn turvaamiseksi. Indeksitarkistukset ja ylimääräinen indeksitarkistus paransivat myös asumistuen tasoa, erityisesti suhteessa vuokratasoon, joka on kehittynyt indeksejä maltillisemmin.

Euroopan sosiaalista peruskirjaa valvova sosiaalisten oikeuksien komitea on ratkaisuissaan käsitellyt Suomen sosiaaliturvaa ja se antoi viimeksi vuoden 2023 alussa ratkaisun, jonka mukaan Suomen perustoimeentuloturvan ja vähimmäistoimeentuloa turvaavien etuuksien määrät ovat liian matalia. Peruskirjan voimaan saattaneet valtiot ovat sitoutuneet suojaamaan sen artikloissa määriteltyjä sosiaalisia ja taloudellisia oikeuksia. Suomen sosiaaliturvajärjestelmässä on sekä ansioon sidottuja, että vähimmäismääräisiä etuuksia. Vähimmäismääräisiä sosiaaliturvaetuuksia ovat takuueläke, vähimmäismääräinen sairaus- ja kuntoutuspäiväraha sekä työttömyysturvan peruspäiväraha. Niiden rinnalla ovat sosiaaliavustuksiksi luokiteltavat tarveharkintaiset etuudet eli työmarkkinatuki ja toimeentulotuki. Pääsääntöisesti Suomessa pyritään turvaamaan yksilön asemaa sosiaalisen riskin (kuten työttömyyden, sairauden tai työkyvyttömyyden) varalta.

Pohjoismainen käsitys sosiaaliturvasta rahallisen tuen ja palveluiden yhdistelmänä vaikuttaa suomalaisen järjestelmän taustalla. Komitea on tarkastellut myös muiden Pohjoismaiden perusturvan riittävyyttä. Myös niiden osalta ovat nousseet esille Pohjoismaisen järjestelmän erityispiirteet. Näkemys on osaltaan johtanut eriäviin näkemyksiin sosiaalisten oikeuksien komitean kanssa. Suomi arvioi vähimmäisturvan riittävyyttä toisin, koska Suomessa sosiaalietuudet, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ja erilaiset terveydenhuollon maksukatot muodostavat kokonaisuuden. Yksittäisen etuuden taso ei Suomen näkemyksen mukaan ole hyvä mittari tuen riittävyydelle, koska Suomessa toimeentulo voi koostua esimerkiksi työmarkkinatuesta, asumistuesta ja toimeentulotuesta. Lisäksi muun muassa julkisilla terveyspalveluilla ja reseptilääkkeillä ovat omat maksukatonsa, jotka rajaavat asiakkaan terveydenhuoltokustannukset kohtuulliselle tasolle.